

Meer dan een selfie

EXPO RECENSIE Wat betekent het zelfportret vandaag? Waar zit hem het verschil met een ordinaire selfie? De fototentoonstelling *Mirror of self* in Brussel zoekt het uit.

Als plaatje van hoe de kunstenaar eruitziet, is het zelfportret wel heel erg overbodig geworden. Om meer te zijn dan een ego-document moet de 'spiegel van het zelf' wat extra's capteren of iets vervormen. Dat doet elk van de 23 aanwezige kunstenaars op een heel eigen manier.

Weliswaar is het ik van de kunstenaar herhaaldelijk een wel erg expliciet uitgangspunt in *Mirror of self*. Hoogstpersoonlijke ervaringen en trauma's liggen opvallend vaak ten grondslag aan de getoonde foto's en reeksen. Neem de in scène gezette beelden van de Zuid-Koreaanse kunstenaar Yunsoon Jeong. Na een zwaar auto-ongeval zweefde hij een tijd tussen leven en dood. Nadien veranderde zijn beeldtaal radicaal. Om de pijn en het trauma te verwerken, plaatst hij zichzelf in licht surrealistische, geësceneerde situaties die op de een of andere manier aan het ongeval doen denken: de kunstenaar, netjes in het pak, als minuscuul figuurtje op een dreigend brede snelweg, in een ziekenhuisbed drijvend op zee of net in een kano op het droge. Jeong ziet de reeks *Me*,

Challenge (2021) als een metafoor voor zijn onstuitbare levensdrang.

Voyeur

De Japanse Mari Katayama werd geboren met een ernstige aandoening. Een van haar handen is misvormd, en toen ze negen was, moesten haar beide benen geamputeerd worden. Ze fotografeert zichzelf in overvolle decors, met allerlei zelf genaaide objecten die doen denken aan prothesen, ledematen of huiden. Zo zet ze de afkeer voor haar eigen lichaam om in een maatschappelijke vraag naar heersende schoon-

heidsnormen en -idealen. Haar werken zoeken het spanningsveld op tussen aangrijpend, verontrustend en esthetisch.

De sprong van het zelf naar brede maatschappelijke relevantie wordt wel vaker gemaakt in de expo. Zo ook in de reeks *Garçon assigné fille à la naissance* van de in Brussel gevestigde kunstenaar Louka Perderizet. Daarin geeft de jonge transman een haast voyeuristische inkijk in het eigen transitieproces. Tegelijk slaagt hij erin om zijn verhaal om te buigen naar een algemenere vraag om begrip, die verder reikt dan de eigen casus.

Interessant om te zien is hoe andere kunstenaars het eigen lichaam dan weer vooral inzetten als materiaal voor hun werk, zoals in de krachtige portretten van Omar Victor Diop. Door bedreigde diersoorten in zijn werk te integreren, vraagt de Senegalese kunstenaar subtiel aandacht voor ecologie. Het is een van de manieren waarop hij toeschouwers wil uitnodigen om na te denken over onze individuele en collectieve verantwoordelijkheid voor een leefbare toekomst. Soms lijken de zelf-

portretten het midden te houden tussen een oud religieus icoon, een werk van een oude meester en een gestileerde modefoto. Fascinerend, hoe hij zo met de blik speelt.

Gruwelverhaal

Hoe vertel je een gruwelverhaal uit het verborgene? In de reeks *Until you change* brengt fotografe Paola Paredes de wreedheden aan het licht die jonge vrouwen in haar geboorteland Ecuador ondergaan in centra die hen van hun homoseksualiteit willen 'genezen'. In de centra zelf is het onmogelijk te fotograferen, en meewerken aan een documentaire houdt risico's in voor de betrokkenen. Dus toont de kunstenaar zichzelf in de rol van de protagonisten. Samen met de begeleidende teksten brengt ze zo een onthutsende aanklacht. Het zelfportret als de antipode van de selfie. De heruitvinding van het genre is rond.

Ines Minten

Mirror of self

Nog tot 26 februari in Hangar, Brussel
★★★★

Fotografe Paola Paredes toont de wreedheden die jonge vrouwen in Ecuador ondergaan in centra die hen van homoseksualiteit willen 'genezen'

Louka Perderizet geeft een inkijk in zijn eigen transitieproces. © rr

Foto uit de reeks 'Until you change' (2017) van Paola Paredes. © rr

De Zuid-Koreaanse Yunsoon Jeong fotografeerde zichzelf in een ziekenhuisbed op zee. © rr